

Lösningsskiss för TAIU05, 2016-08-19

1. Planet har en normalvektor $\bar{n} = \begin{pmatrix} -2 \\ 3 \end{pmatrix}$, och $\bar{u}_\perp$ blir ju då $\bar{u}_{\parallel\bar{n}} = \frac{\bar{u} \cdot \bar{n}}{\bar{n} \cdot \bar{n}} \bar{n} = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \end{pmatrix}$.
Därefter finner vi att $\bar{u}_{\parallel} = \bar{u} - \bar{u}_\perp = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} -1 \\ -2 \\ -1 \end{pmatrix}$.

2. Linjen ges av $\begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -2 \end{pmatrix} + t\bar{v}, t \in \mathbf{R}$, där $\bar{v} = \overline{AB} = \begin{pmatrix} -1 \\ 0 \\ 3 \end{pmatrix}$. Vi bildar $\bar{u} = \overline{AP} = \begin{pmatrix} -2 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix}$. Om närmaste punkten är Q ges $\overline{AQ}$ av (se fig. 1.28 i läroboken) $\overline{AQ} = \bar{u}_{\parallel\bar{v}} = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} -1 \\ 0 \\ 3 \end{pmatrix}$. Nu ser vi att $Q = (1/2, 0, -1/2)$ och avståndet från P till linjen blir längden av $\overline{QP} = \bar{u} - \bar{u}_{\parallel\bar{v}} = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} -3 \\ 4 \\ -1 \end{pmatrix}$ dvs $\frac{1}{2}\sqrt{26}$.

3. Vi kan skriva ekvationssystemet som $\begin{pmatrix} 3 & a & | & b \\ 4 & 2 & | & 1 \end{pmatrix}$ och med $A = \begin{pmatrix} 3 & a \\ 4 & 2 \end{pmatrix}$ vet vi att systemet har entydig lösning om $\det(A) = 6 - 4a \neq 0$. Systemet är alltså entydigt lösbart om $a \neq \frac{3}{2}$. Om $a = \frac{3}{2}$ får vi

$$\begin{pmatrix} 3 & 3/2 & | & b \\ 4 & 2 & | & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 12 & 6 & | & 4b \\ 12 & 6 & | & 3 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 12 & 6 & | & 4b \\ 0 & 0 & | & 3 - 4b \end{pmatrix}$$

Villkoret för lösbarhet blir därför att $b = \frac{3}{4}$ varvid ekvationssystemet lyder $12x + 6y = 3 \Leftrightarrow 4x + 2y = 1$ med lösningar $x = \frac{1}{4} - \frac{1}{2}t, y = t, t \in \mathbf{R}$.

4. Eftersom en matrisprodukt AB är tillåten om antal kolumner i A är lika med antal rader i B ser vi att AB, BA^t, AC är tillåtna, övriga otillåtna. Uträkning ger sedan att

$$AB = \begin{pmatrix} -1 & 1 & 2 \\ 0 & 1 & -4 \end{pmatrix}, \quad BA^t = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 3 & -4 \\ -2 & 3 \end{pmatrix}, \quad AC = \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \end{pmatrix}.$$

På sista frågan är svaret nej. Om till exempel $D = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}$ och $E = \begin{pmatrix} 1 & 1 \end{pmatrix}$ så blir $DE = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$ men $ED = 2$.

5. Systemet kan skrivas $Y'(t) = AY(t)$, där $Y(t) = \begin{pmatrix} y_1(t) \\ y_2(t) \end{pmatrix}$ och $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & -2 \end{pmatrix}$. Vi söker egenvärden och egenvektorer till A . Egenvärdena är lösningarna till karakteristiska ekvationen $0 = \begin{vmatrix} 1-\lambda & 2 \\ 3 & -2-\lambda \end{vmatrix} = \lambda^2 - 3\lambda - 4 = (\lambda + 1)(\lambda - 4)$. Rötterna/egenvärdena är alltså $\lambda = -1$ och $\lambda = 4$. Som tillhörande egenvektorer kan vi ta $\bar{f}_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \end{pmatrix}$, (egenvärde -1) och $\bar{f}_2 = \begin{pmatrix} 2 \\ 3 \end{pmatrix}$ (egenvärde 4). $\{\bar{f}_1, \bar{f}_2\}$ bildar en bas för $\mathbf{R}^2$, och därmed vet vi att allmänna lösningen ges av

$$Y(t) = \begin{pmatrix} y_1(t) \\ y_2(t) \end{pmatrix} = C_1 \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \end{pmatrix} e^{-t} + C_2 \begin{pmatrix} 2 \\ 3 \end{pmatrix} e^{4t}, \quad C_1 \text{ och } C_2 \text{ godtyckliga konstanter.}$$

Villkoret när $t = 0$ ger $\begin{pmatrix} 5 \\ 0 \end{pmatrix} = C_1 \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \end{pmatrix} + C_2 \begin{pmatrix} 2 \\ 3 \end{pmatrix} \Leftrightarrow C_1 = 3, C_2 = 1$, det vill säga $y_1(t) = 3e^{-t} + 2e^{4t}, y_2(t) = -3e^{-t} + 3e^{4t}$.

6. Villkoret är att $3\bar{f}_1 - 2\bar{f}_2 + 2\bar{f}_3 = \bar{u}$ vilket direkt ger att $2\bar{f}_3 = \bar{u} - 3\bar{f}_1 + 2\bar{f}_2 = \begin{pmatrix} -2 \\ -8 \\ -6 \end{pmatrix}$ så att $\bar{f}_3 = \begin{pmatrix} -1 \\ -4 \\ -3 \end{pmatrix}$. Att $\bar{f}_1, \bar{f}_2, \bar{f}_3$ är linjärt oberoende följer tex av att $\begin{vmatrix} 1 & -1 & -1 \\ 2 & 0 & -4 \\ 3 & 1 & -3 \end{vmatrix} = 8 \neq 0$.

7. Om $F(\bar{v}) = \bar{0}$ så måste $\bar{u} \times \bar{v}$ vara parallell med $\bar{w}$ (med tanke på definitionen av kryssprodukt). Å andra sidan är $\bar{u} \times \bar{v}$ vinkelrät mot både $\bar{u}$ och $\bar{v}$, vilket innebär att både $\bar{u}$ och $\bar{v}$ måste vara vinkelräta mot $\bar{w}$. För $\bar{u}$ är villkoret redan uppfyllt, så kravet på $\bar{v}$ är alltså att $\bar{v}$ och $\bar{w}$ är ortogonala. Sålunda, $F(\bar{v}) = \bar{0}$ om $\bar{w} \cdot \bar{v} = 0$.